

ДЪРЖАВНИТЕ АРХИВИ

ИЗДАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ С ТРАДИЦИИ И ПРИНОС

Александър Маринов

Директор на Държавен архив – Пловдив

Държавният архив – Пловдив е най-големият извънстоличен архив, който съхранява документи на учреждения, предприятия и организации от района на бившия Пловдивски окръг и на лица – изтъкнати стопански, културни, политически и други дейци, допринесли със своя живот и дейност за развитието и издигането на Пловдив и края. Това богатство обаче не стои заключено в хранилищата. Специалистите в архива използват най-разнообразни форми за популяризиране и информиране, за предоставянето на информация от всички сфери на обществено-политическия ни живот.

Архивът има вече добра традиция в информационната и издателската дейност. Първото самостоятелно издание е от 1971 г. – Пътеводител на архивните фондове 1878-1944, част I, 180 с. Втората част на пътеводителя е от два тома. Том I – Архивни фондове на учреждения, предприятия и организации, 1944-1980, се появи от печат през 1989 г., а том II – Архивни фондове от личен произход – през 1990 г. Тези издания съдържат кратки характеристики на различните фондове, със съответния справочен апарат.

През 1987 г. излезе от печат том I "Информационно-документален сборник". Това е своеобразен годишник, подготвян от специалистите в архива, като всеки том е посветен на дадена тема или събитие. До днес са излезли 4 тома. Първият е посветен на 150-годишнината от рождението на Васил Левски (1837-1987) и е вече библиографска рядкост.

Вторият том излезе през 1988 г. Посветен е на 110-годишнината от освобождението на Пловдив (1878-1988). Неговият тираж също е изчерпан.

За 110-годишнината на Пловдивската община през 1989 г. излезе от печат третият том на сборника, а през 1992 г. – четвъртият том с материали за Балканската война 1912-1913 г. по случай 80-годишнината от събитието. Годишникът съдържа постоянни рубрики и раздели – научни съобщения, каталози, прегледи, публикации на документи, съобщения и богат научно-справочен апарат. По този начин специалистите имат възможност да изявяват своите научни интереси и да се изграждат като творци.

Крупно издание на архива е "Чудото, наречено Първо Пловдивско изложение" във връзка със 100-годишнината на изложението 1892-1992 г., което видя бял свят благодарение на Военно-издателския комплекс "Св. Георги Победоносец" и Университетското издателство

"Св. Климент Охридски" – София. Книгата е богато илюстрирана и е предназначена не само за научни работници и изследователи, но и за широк кръг читатели.

Други самостоятелни издания на архива са изследванията "Състав и функции на учрежденията в Източна Румелия" (1973) и "Печатници и издателства в Пловдив от Освобождението до национализацията, 1878-1949 г." (1989). Авторите са използвали богат изворов материал не само от архива в Пловдив, но и от други архиви и библиотеки в страната.

Тенденция в издателската дейност на Държавен архив – Пловдив, която успешно се осъществява в продължение на няколко години, е кооперирането с други архиви и сродни институти. Така например съвместно с Народна библиотека "Иван Вазов", Висшия селскостопански институт в града, Районна библиотека – Смолян, Централния военен архив – Велико Търново се отпечатаха каталози на документи, сборници, инвентарни описи и други материали, които представляват много добри научно-справочни помагала и ориентират интересуващите се в голямото разнообразие от документи.

През 1992 г. по случай 40 години от създаването на Държавния архив – Пловдив, специалистите издадоха специален брой на в. "Документ", също богато илюстриран и с обширна информация за съхраняваните фондове и документи.

Подготвя се том V на Информационно-документалния сборник, който е посветен на 130-годишнината от рождението на Стою Н. Шишков – изтъкнат родопевед, историк, фолклорист, етнограф и общественик, чиято годишнина се навършва през 1995 г. Неговият живот и дело са свързани трайно не само с Родопите, но и с град Пловдив. С това издание Държавен архив – Пловдив ще отбележи юбилей, още повече, че богатото му документално наследство се съхранява в архива.

Подготвя се също така и каталог на османотурските документи. Това е важно справочно помагало, защото тези документи са най-старите извори за историята на региона. Съставена е и план-програма за издателската дейност на архива за периода до 2000 година.

Набелязани са интересни теми за самостоятелни издания, справочници, помагала и др. Специалистите имат сили и възможности да се справят с така подготвената програма, макар че големият проблем си остава нейното финансиране.